

Погостив у мене Шая,
Часто потім заїжджав.
Вислухав мої пригоди
І про себе розказав.
Я пізнав його, розвідав
Між людьми його діла...
Справді, дивна сила божа
В чоловіці тім жила!
Простий жид був, неписьменний.
Його батько шинк тримав
У Рокитнім. Много горя
Змалку Шая-Ляйб зазнав.
Та таку вже бог натуру
Дав йому, що не оглух
І не отупів у горі
Невсипущий його дух.
Жить по-людськи, щоб не тільки
Другим кривди не робить,
А по змозі помагати,
З злом раз в раз війну точить —
Ось, що, мов неситий голод,
Мучило його весь вік.
І куди лиш з тим бажанням
Не ганявсь той чоловік!
Зразу шинкарем був трохи —
Кинув, взявсь до ремесла,
Але бійка з майстром швидко
До тюрми го запесла.
Вийшов відти й мало-мало
До розбою не пішов,
Та взяли його до війська.
Й там спокою не найшов.
Де лиш бачив людську кривду —
А тяжкий тоді був час, —
Там він всюди, наче іскра,
Біг, сваривсь і бивсь не раз.
Страх сказати, що в тім війську
Наприймавсь він горя й мук!
Тричі в вулицю 'го гнали,
А кайдани з ніг і з рук
Не злазили. Вийшов з війська

По сімнадцяти роках,
Сам на світі, голий, босий,
І обняв го дикий страх —
Не за себе, бо був сильний
І здоров, робити вмів,
А за те, що, літ проживши
Тридцять п'ять, він ще не вспів
Жодного порятувати,
Жодного добра зробити!
Що терпів за правду стільки —
Кому ж з сього легше жить?
І подумав: «Треба взяти
Серце в жменю, перше стать
Багачем, тоді і бідних
Буду мав чим спомагать».
І що мислиш? Архіжидом
Він на десять літ зробивсь,
Шахрував панів, маєтку
На купецтві доробивсь.
Торгував дровами, сіном,
Брав доставки військові,
Сплавні сплавлював до Гданська,
Наші сукна крайові
До Румунії возив він...
Аж прийшли тісні роки —
Все покинув, взявсь до хліба,
Кукурудзи і муки
Достарчав для трьох повітів,
Бідним даром роздавав,
Заложив свою пекарню...
Словом, він урятував
Не одну родину хлопську
І жидівську від біди.
Знаєш, як прийшли вибори
В сорок осьмим, то жиди
І хлопів його хотіли
Послом в Відень обібрать,
Та пани й попи їх тільки
Закричали... Що й казати,
Як усі його любили,
Хоч був острий на язик!
Він не раз до мене мовив:
«Я б отак, як ти, не звик

Хлопом жити і коритись!
Гнеть мені б в арешті бути!
Знаєш, як тоді я бачив,
Як пан жінку копнув в грудь,
То вся кров у мні скипіла
І над вухом, мов оса,
Забриніло... Будь молодший,
Я б прибив його, як пса!
Ні, не жить мені з тобою!
Не для мене тихий рай!»
Отаких людей виводить,
Сину, інколи наш край!»